

Nr 2

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66; given Stockholms slott den 3 januari 1966.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 3 januari 1966.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, LUNDKVIST, GUSTAFSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anför efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter.

De anslag, som efter riksstatens fastställande hittills anvisats för innevarande budgetår, har sammanförts på tilläggsstat I (prop. 1965: 154, 155, 174 och 175, SU 193, B:oU 53 och 54, rskr 454) och uppgår till 46 251 000 kr. på driftbudgeten och 37 091 000 kr. på kapitalbudgeten.

Vissa ytterligare anslagsframställningar på tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår har ansetts erforderliga och bör föreläggas riksdagen vid dess början i en gemensam proposition avseende utgifter på tilläggsstat II. Skulle anslagsframställningar därutöver på tilläggsstat under nu löpande budgetår visa sig ofrånkomliga, bör dessa föras samman i en särskild proposition, som föreläggs riksdagen vid en senare tidpunkt.

De framställningar om anslag på tilläggsstat, som Kungl. Maj:t beslutar

denna dag, tas in i dagens statsrådsprotokoll över justitiedepartements-, försvars-, social-, kommunikations-, ecklesiastik-, jordbruks-, handels- och inrikesärenden. Utdrag av dessa protokoll bör biläggas den gemensamma propositionen som bilagor 1—8. En sammanställning av besluten bifogas statsrådsprotokollet i detta ärende som *bilaga 9*.

Föredraganden hemställer härefter, att Kungl. Maj:t måtte i en gemensam proposition förelägga riksdagen de förslag om anslag på tilläggsstat II, m. m., som framgår av nämnda utdrag av statsrådsprotokollet.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Göran Sellvall

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över justitiedepartementensärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 3 januari 1966.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, LUNDKVIST, GUSTAFSSON.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Kling, anmäler under justitiedepartementets handläggning hörande ärenden angående utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 och anför.

DRIFTBUDGETEN

Andra huvudtiteln

E. Kriminalvården m. m.

[1] 1. Kriminalvårdsstyrelsen: Avlöningar. I gällande avlöningsstat har till avlöningar till icke-ordinarie personal upptagits en anslagspost av 2 551 000 kr.

För tillfällig arbetskraftförstärkning på lag- och utredningsbyråns straffverkställighetssektion i anledning av nya regler om villkorlig frigivning bör anvisas ett belopp av 5 000 kr. På grund härav och under hänvisning till vad jag tidigare denna dag anfört vid anmälan i statsverkspropositionen av förenämnda anslag (bil. 4 s. 98) hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att medge, att den i avlöningsstaten för kriminalvårdsstyrelsen upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal för budgetåret 1965/66 överskrids med högst 50 000 kr.

Kungl. Maj:ts proposition nr 2 år 1966

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Per Bylén

FÖRSVARSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 3 januari 1966.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, LUNDKVIST, GUSTAFSSON.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Andersson, anmäler härefter under försvarsdepartementets handläggning hörande ärenden angående utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 och anför.

DRIFTBUDGETEN

Fjärde huvudtiteln

E. För krigsmakten gemensamma ändamål

[1] 9. Försvarets sjukvårdsstyrelse: Avlöningar. I gällande avlöningsstat för försvarets sjukvårdsstyrelse är anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal upptagen med 590 000 kr.

Som framgår av vad jag tidigare denna dag anfört vid anmälan av sjukvårdsstyrelsens avlöningsanslag för nästa budgetår behöver nyssnämnda anslagspost — som är obetecknad — överskridas till följd av att Kungl. Maj:t bemyndigat sjukvårdsstyrelsen att anställa viss personal — en byråintendent i Ag 21, en assistent i Ag 15 och ett kanslibitråde i Ag 7 — vid en nyinrättad enhet för ADB-frågor. Jag beräknar den kostnad som inte ryms inom ramen för anslagsposten till 50 000 kr.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

1+ Bihang till riksdagens protokoll 1966. 1 saml. Nr 2

att medge att den i avlöningsstaten för försvarets sjukvårdsstyrelse upptagna anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal för budgetåret 1965/66 överskrids med högst 50 000 kr.

G. Diverse

[2] 1. **Reglering av prisstegringar.** Till reglering av prisstegringar på fjärde huvudtiteln har på riksstaten för innevarande budgetår anvisats 100 milj. kr. (prop. 1965: 1 bil. 6 s. 322, SU 4, rskr 4).

Anslaget till reglering av prisstegringar skall utnyttjas för att — som närmare framgår av prop. 1959: 119, 1960: 110, 1961: 110, 1962: 110, 1963: 110, 1964: 110 och 1965: 1 (bil. 6) — täcka sådana prisfördyringar på reservationsanslag och obetecknade anslag under fjärde huvudtiteln som inträffar från den tidpunkt i vars prisläge anslagen beräknats intill utgången av det budgetår för vilket de anvisats.

Som framgår av vad jag denna dag anfört vid anmälan av frågan om anslag till prisreglering för budgetåret 1966/67 (prop. 1966: 1 bil. 6 s. 283) utvisar hittills föreliggande prishräkningar att det för innevarande budgetår anvisade prisregleringsanslaget inte kommer att räcka. Ytterligare medel för prisreglering bör därför anvisas på tilläggsstat II.

Om hittillsvarande prisutveckling blir bestående under återstoden av budgetåret kommer medelsbehovet netto för prisreglering att uppgå till inemot 250 milj. kr. Jag föreslår därför, att tilläggsstatsanslagets belopp bestäms till 150 milj. kr.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Reglering av prisstegringar* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett anslag av 150 000 000 kr.

[3] 5. **Kostnader för projektilröjning på Järvafältet.** Något anslag för detta ändamål är inte uppfört på riksstaten för innevarande budgetår.

Under åberopande av vad som anförts i prop. 1966: 1 (bil. 6 s. 284) angående fortsättandet av tidigare påbörjad projektilröjning på Järvafältet hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Kostnader för projektilröjning på Järvafältet* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Försvarets fonder

A. Försvarets fastighetsfond

Kasernbyggnaders delfond

[4] 5 a. Inlösen av soldathemsbyggnad vid Svea livgarde. Något anslag för detta ändamål är inte uppfört på riksstaten för innevarande budgetår.

Föreningen Soldaternas Vänner i Stockholm, som bedriver soldathemsverksamhet vid I 1:s nuvarande förläggning vid Ulriksdal på Järvafältet, har anmält att föreningen har för avsikt att efter flyttningen av I 1 från Järvafältet fortsätta sin verksamhet vid regementets nya förläggningsplats i Upplands-Bro kommun. Föreningens soldathem vid I 1 är uppfört på mark, som tillhör försvaret och upplåtits med nyttjanderätt till föreningen. Försäljning till utomstående av byggnaden för bibehållande av densamma på nuvarande plats bedömer föreningen därför inte kunna ske. För att den planerade överflyttningen av soldathemsverksamheten till I 1:s nya förläggningsplats skall bli ekonomiskt möjlig hemställer föreningen, att staten antingen inlöser soldathemmet eller uppför ett nytt soldathem i anslutning till den nya förläggningen.

Fortifikationsförvaltningen, som av chefen för armén beretts tillfälle att framföra synpunkter i ärendet, anför bl. a. följande. Undersökningar har gjorts om möjligheterna att som soldathem disponera någon befintlig byggnad vid I 1:s nya förläggningsplats. Någon lämplig byggnad inom rimligt avstånd från det blivande kasernetablissemnet finns dock inte. Byggandet av en ny soldathemsbyggnad bör ankomma på föreningen, varvid för ändamålet lämplig tomt kan överlåtas till föreningen. Det är uteslutet att medge försäljning av den nuvarande soldathemsbyggnaden till utomstående för bibehållande på platsen med hänsyn till behovet av att fritt kunna förfoga över I 1:s nuvarande område efter regementets flyttning. Staten bör därför lösa in byggnaden till skäligt pris. Det byggnadstekniska värdet på densamma har uppskattats till 180 000 kr. Med hänsyn till att byggnaden får anses ha ett högre bruksvärde för föreningen och till det ändamål som byggnaden tjänar bör dock ersättningen höjas till 220 000 kr., vilket belopp inbegriper även gottgörelse för flyttnings- och omställningskostnader m. m. Föreningen har meddelat att den godtar ersättning med nämnda belopp.

För egen del anför chefen för armén att soldathemsutredningen i sitt i september 1965 avgivna betänkande kommit fram till att soldathemsverksamhet alltjämt bör bedrivas inom försvaret. Det befintliga soldathemmet vid I 1

har fyllt en stor uppgift för omhändertagandet av soldaterna. Med det läge regementet får efter flyttningen torde betydelsen av ett soldathem bli minst lika stor om inte större än vad som nu är fallet. Med biträdande av vad fortifikationsförvaltningen föreslagit hemställer chefen för armén, att medel för inlösen av soldathemsbyggnaden vid Ulriksdal anvisas utanför kostnadsramen för det militära försvaret.

Departementschefen

Jag anser det angeläget att staten medverkar till att föreningen Soldaternas Vänner i Stockholm bereds möjlighet att fullfölja sina planer att efter utflyttningen av I 1 till Upplands-Bro kommun där fortsätta den verksamhet som föreningen bedriver vid förbandets nuvarande förläggning.

Försäljning av den nuvarande soldathemsbyggnaden till utomstående för bibehållande på platsen anser jag inte böra komma i fråga. För att ekonomiskt möjliggöra för föreningen att uppföra ett nytt soldathem inom I 1: s nya område bör staten lösa in byggnaden. Mot den föreslagna ersättningen, 220 000 kr., har jag intet att erinra.

Jag har för avsikt att efter statens övertagande av byggnaden låta närmare undersöka på vad sätt byggnaden kan komma till användning för militärt eller annat statligt ändamål.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Inlösen av soldathemsbyggnad vid Svea livgarde* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett investeringsanslag av 220 000 kr.

Befästningars delfond

[5] 12 a. **Flyttning av vissa förråd från Järvaältet.** Efter förslag i prop. 1965: 1 (bil. 6 s. 352) anvisade riksdagen för budgetåret 1965/66 ett investeringsanslag av 7,3 milj. kr. till Befästningsarbeten för armén. Av det anvisade beloppet avsågs 2,5 milj. kr. för uppförande av vissa förråd som erfordrades som ersättning för ett befintligt förråd på Järvaältet, som måste utrymmas i samband med försäljningen av mark på Järvaältet. Medel för ändamålet anvisades utanför försvarets kostnadsram.

Fortifikationsförvaltningen (skr 30/8 1965) hemställer, att under investeringsanslaget Befästningsarbeten för armén för budgetåret 1966/67 beräknas ytterligare 500 000 kr. för slutlig utbyggnad av förenämnda nya förråd. Ämbetsverket förutsätter att detta belopp inte belastar försvarets kostnadsram.

Departementschefen

Medel för uppförande av vissa förråd som erfordras som ersättning för ett befintligt förråd på Järvaältet har av 1965 års riksdag anvisats utanför

försvarets kostnadsram under investeringsanslaget Befästningsarbeten för armén. För slutförande av arbetena erfordras 500 000 kr. Jag föreslår att beloppet anvisas på tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår. Förevarande kostnad bör i likhet med den tidigare kostnaden för ändamålet läggas utanför försvarets kostnadsram.

Aberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Flyttning av vissa förråd från Järvafältet* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett investeringsanslag av 500 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Sören Nilsson

SOCIALDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 3 januari 1966.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, LUNDKVIST, GUSTAFSSON.

Chefen för socialdepartementet, statsrådet Aspling, anmäler härefter under socialdepartementets handläggning hörande ärende angående utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 och anför.

KAPITALBUDGETEN

Statens allmänna fastighetsfond

[1] 10. Utbyggande av karolinska sjukhuset. Till ändamålet har för budgetåret 1965/66 anvisats ett investeringsanslag av 7,5 milj. kr.

Genom beslut den 30 juni 1965 har Kungl. Maj:t bl. a. bemyndigat chefen för socialdepartementet att tillkalla en lokal- och utrustningsprogramkommitté för karolinska sjukhuset med uppgift att — med beaktande av vad föredragande departementschefen anför i prop. 1965: 59 (SU 99, rskr 273) och efter samråd med lokal- och utrustningsprogramkommittén för universitetet och högskolorna i Stockholm — upprätta lokalprogram och utrustningsförslag på grundval av de av statsmakterna godtagna riktlinjerna för den fortsatta planeringen av karolinska sjukhusets utbyggnad. Programkommittén skall överlämna uppgjorda lokalprogram till byggnadsstyrelsen och utrustningsförslag till direktionen för karolinska sjukhuset för vidare åtgärder. Genom beslut den 13 september 1965 har chefen för socialdepartementet tillkallat ifrågavarande lokal- och utrustningsprogramkommitté för karolinska sjukhuset.

Lokal- och utrustningsprogramkommittén för karolinska sjukhuset hemställer, att på tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisas avrundat 500 000 kr. till vissa grundläggande utredningar av teknisk natur i enlighet med följande sammanställning.

1. Inventering av befintliga huskroppars byggnadstekniska tillstånd	100 000
2. Grundundersökningar	100 000
3. Inventering av ledningar för avlopp och kallvattentillförsel m. m.	50 000
4. Programutredningar i om- och tillbyggnadsfrågor samt stadsplaneutredningar	100 000
5. Utredningar rörande kommunikations- och distributionssystem, central gasförsörjning o. d. samt teletekniska kommunikationer	110 000
6. VVS-utredningar	50 000
	510 000

Som underlag för programmering och projektering av sjukhusets utbyggande erfordras i flera hänseenden klarlägganden och ställningstaganden av övervägande teknisk natur. Grundläggande utredningar måste företas under medverkan av utomstående konsulter.

1. Erfarenheter från bl. a. mentalsjukvårdens utbyggnad har visat, att det är tids- och kostnadsbesparande att redan i inledningsskedet inventera befintliga huskroppars byggnadstekniska tillstånd i fråga om exempelvis statiska funktioner, dimensionering, eventuella brister, möjligheter till håltagning och avvaxlingar av bärande konstruktioner, värme- och ljudisoleringsförhållanden samt brandtekniska data. En sammanställning av dylika uppgifter är en förutsättning för den kommande projekteringen. Härtill kommer, att relationsmaterialet för sjukhuset i många hänseenden är bristfälligt och måste kompletteras. I första hand erfordras en sådan inventering beträffande sjukhusets huvudblock. Arbetet härmed torde i huvudsak kunna slutföras under innevarande budgetår. Kostnaden uppskattas till 100 000 kr.

2. Tidigare utbyggnad inom sjukhusområdet har skett efter relativt ofullständiga grundundersökningar, som lämnat upplysning om djupet till fast mark men däremot inte om markens beskaffenhet. Helt nya krav på undersökningarnas omfattning och kvalitet måste ställas då det blir fråga om att genomföra stora underjordiska arbeten, t. ex. parkeringshus, eller förbinda befintliga huskroppar genom nya byggnader och anlägga nya försörjningskulvertar. För de kommande byggnadsarbetena fordras kännedom om bärighetsförhållandena, vilken inte kan vinnas utan provborrningar genom sprängstenslagren. Vidare är materialet rörande sjukhusområdets nivåförhållanden och byggnadskropparnas inbördes höjdrelationer bristfälligt. En fullständig markkarta erfordras, som anger inte bara befintliga byggnader utan även samtliga anläggningar i mark (avlopp, vattenledningar, elektriska ledningar m. m.). Vinkelmätning på mark krävs. Det ställer sig ekonomiskt fördelaktigt att så långt möjligt genomföra grundundersökningen i en omgång för samtliga de delar av sjukhuset, som kan bli aktu-

ella för byggnadsverksamhet. Kostnaderna för innevarande budgetår beräknas till 100 000 kr.

3. F. n. finns inte tillfredsställande dokumentation rörande försörjningsledningar i mark, såsom för avlopp och kallvattentillförsel m. m. En inventering måste därför ske i samband med inmätningen. Materialet kommer även att utgöra grund för kommande förhandlingar med kommunerna i anslutningsfrågor. Utredningen bör slutföras snarast möjligt. Kostnaderna för innevarande budgetår har uppskattats till 50 000 kr.

4. Trafikledsplaneringen omedelbart omkring sjukhusområdet är ytterst komplicerad, bl. a. på grund av att de aktuella sträckningarna ingår i större trafikledssystem under utarbetande. Förslag har framkommit, som måste bedömas beröra sjukhuset ogynnsamt och ev. föranleda kännbara intrång. En insats av kvalificerade konsulter krävs för att bistå sjukhuset med utredningar och översyn av från trafikmyndigheterna framlagda förslag. Kostnaderna för erforderliga programutredningar i om- och tillbyggnadsfrågor samt stadsplaneutredningar kan bli betydande. För innevarande budgetår beräknas ett belopp av 100 000 kr.

5. Vid pågående upprustning av vårdavdelningar måste beaktas möjligheterna att framdeles länka in dem i kommunikations- och distributionssystem som är ändamålsenliga för sjukhuset i dess helhet. Av samma skäl måste frågor om olika centrala försörjningsanläggningar (t. ex. anläggningar för tryckluft och syrgas, centralsuganläggning och pneumatisk soptransportanläggning) samt frågor rörande teletekniska kommunikationer (snabbtelefon, centralradio, TV-anläggningar i övervaknings syfte, teknisk övervakningscentral m. m.) utredas på ett tidigt stadium. Kostnaderna för innevarande budgetår uppskattas till 30 000 kr. för utredningar rörande kommunikations- och distributionssystem, 30 000 kr. för utredningar rörande centrala försörjningssystem samt 50 000 kr. för utredningar rörande teletekniska kommunikationer o. d.

6. Planeringsuppgiften innefattar till betydande del ombyggnad av befintliga hus. Erfarenheten visar att ventilations- och värmeförsörjningsanläggningar drar betydande kostnader särskilt vid en kombination av omfattande ombyggnader och nybyggnader. Byggnadsstyrelsen har därför inlett ett samarbete med experter vid tekniska högskolan i Stockholm för att få en principuppläggning av dessa spørsmål. De riktlinjer som härvid framkommer avses komma att läggas till grund för konsulternas arbete. En värmebehovsmätning för karolinska sjukhuset och karolinska institutet har påbörjats. Kostnaderna för VVS-utredningar uppskattas till 50 000 kr. för innevarande budgetår.

Departementschefen

Karolinska sjukhusets lokal- och utrustningsprogramkommitté skall bl. a. upprätta lokalprogram på grundval av de av statsmakterna godtagna rikt-

linjerna för den fortsatta planeringen av sjukhusets utbyggande, vilka riktlinjer i sin tur bygger på 1964 års generalplan för sjukhuset (prop. 1965: 59, SU 99, rskr 273). Lokalprogrammets närmare utformning kan emellertid i vissa fall bero på vilka byggnadsmässiga lösningar, som bör väljas. För valet härav är det väsentligt, att grundläggande tekniska utredningar görs på ett tidigt stadium t. ex. beträffande grundförhållandena och befintliga byggnaders tillstånd. Vidare erfordras utredningar angående hur sjukhusets kommunikations- och distributionssystem m. m. bör utformas.

Programkommitténs förslag rörande sådana utredningar och beräkning av kostnaderna för desamma under innevarande budgetår föranleder ingen erinran från min sida. Jag föreslår således, att 500 000 kr. beräknas under förevarande investeringsanslag för nämnda ändamål.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Utbyggande av karolinska sjukhuset* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett investeringsanslag av 500 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Anders Leion

KOMMUNIKATIONSDEPARTEMENTET

*Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott
den 3 januari 1966.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, LUNDKVIST, GUSTAFSSON.

Chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Palme, anmäler här-
efter under kommunikationsdepartementets handläggning hörande ärende
angående utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66
och anför.

DRIFTBUDGETEN

Sjätte huvudtiteln

A. Kommunikationsdepartementet m. m.

[1] 3. **Kommittéer m. m.** På riksstaten för innevarande budgetår har under ifrågavarande rubrik anvisats ett reservationsanslag av 2 500 000 kr. Detta belopp kan — med hänsyn till att vissa kommittéer beräknas dra större kostnader än tidigare förutsetts och att flera utredningar nyligen tillkommit — bedömas bli helt otillräckligt. Belastningen på anslaget, som vid utgången av november månad 1965 utgjorde 1 426 000 kr., kan för hela budgetåret 1965/66 förväntas uppgå till ca 3 200 000 kr. Ett ytterligare medelsbehov föreligger således om 700 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Kommittéer m. m.* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 700 000 kr., därav hälften att avräknas mot automobilskatte-
medlen.

Kungl. Maj:ts proposition nr 2 år 1966

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Bo Holmquist

Bilaga 5

ECKLESIASTIKDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 3 januari 1966.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, LUNDKVIST, GUSTAFSSON.

Chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Edenman, anmäler här- efter under ecklesiastikdepartementets handläggning hörande ärenden an- gående utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 samt anför.

DRIFTBUDGETEN

Åttonde huvudtiteln

B. Allmänna kultur- och bildningsändamål

[1] 11. Bidrag till de kungl. teatrarna. Från det under denna rubrik anvi- sade förslagsanslaget utgår bidrag till Operan och Dramatiska teatern. Bidraget till verksamheten vid sistnämnda teater uppgick under föregå- ende budgetår enligt den fastställda inkomst- och utgiftsstaten till 6 835 000 kr. Kungl. Maj:t har dessutom medgivit att anslaget får belastas med 530 000 kr. utöver beräknat belopp på grund av avtalsenlig ökning av löne- utgifterna. I den av Kungl. Maj:t för innevarande budgetår fastställda sta- ten är bidraget till teatern upptaget med 8 820 000 kr.

Anslaget Bidrag till de kungl. teatrarna tillkom i samband med stats- makternas beslut år 1964 (prop. 1964:66, SU 115, rskr 250) om ändrade regler för de statliga bidragen till teaterverksamheten. Motivet för att över- föra de tidigare bidragen till bl. a. de kungl. teatrarna från lotterimedels-

fonden till ett riksstatsanslag var främst önskemålet om förbättrad förhandsbedömning och avvägning av de ekonomiska resurser, som från statens sida ställs till förfogande för teaterverksamheten. Förslaget om en ändring av systemet för den statliga medelsanvisningen till de kungl. teatrarna motiverades enligt prop. 1964: 66 särskilt med hänvisning till den kraftiga tillväxten under senare år av de statliga bidragen och teaternas regelbundna krav på sådana tilläggsanslag av statsmedel, för vilka tillräckliga medel ej kunnat beräknas i förväg, eftersom de i många fall inneburet avvikelser även från teaternas egna ekonomiska kalkyler. Det framhölls, att anslagskonstruktionen bör vara utformad på ett sådant sätt att teaterledningarna inte binds i sitt konstnärliga handlande och att sålunda teaterledningens frihet att inom en given ekonomisk ram vidta de ändrade utgiftsdispositioner, som verksamheten kräver, i så stor utsträckning som möjligt måste bibehållas.

För var och en av de kungl. teatrarna fastställer Kungl. Maj:t en särskild inkomst- och utgiftsstat. De nu gällande föreskrifterna innebär att det statliga bidraget utgör saldoto i den för teatern gällande inkomst- och utgiftsstaten och att vissa i staten upptagna förslagsvis betecknade poster ej får överskridas utan Kungl. Maj:ts medgivande. Som angavs i nämnda proposition (s. 34) har teatrarna rätt att hos Kungl. Maj:t begära anslag utöver i staten upptagna utgiftsposter för ökning av teaternas medelsbehov på grund av avtalsenlig ökning av löneutgifterna eller ökning av de s. k. sociala avgifterna, varmed avses bl. a. huvudmansavgifter för pensionering och ATP-avgifter.

Dramatiska teaterns AB har till Kungl. Maj:t överlämnat teaterns bokslut för budgetåret 1964/65, utvisande ett överskridande av vissa av de i staten upptagna posterna och hemställt om att få överskrida nämnda poster med sammanlagt 564 659 kr. på grund av orsaker av automatisk natur, främst en ökad belastning av posten Huvudmansavgifter för pensionering, ATP-avgifter och övriga sociala avgifter. Vidare begär teatern medgivande att på grund av andra omständigheter få överskrida vissa poster med ett sammanlagt belopp av 973 398 kr. Slutligen har teatern i särskild framställning anmält att ett överskridande på grund av annat än automatiska omständigheter är oundvikligt också under innevarande budgetår och uppskattat det medelstillskott som av denna anledning erfordras till sammanlagt högst 300 000 kr.

I sin begäran om överskridande för föregående budgetår påpekar teatern att detta spelår varit teaterns mest framgångsrika hittills. Åtta pjäser har iscensatts på vardera scenen. Publikfrekvensen steg till ca 80 % på stora scenen och till ca 90 % på lilla scenen. Verksamhetens omfattning har lett till att lönekostnaderna har överskridits med ca 574 000 kr., huvudsakligen beroende på ökade utgifter för extra personal och övertidsersättningar. Posten till övriga utgifter har vidare överskridits med 283 067

kr., till största delen beroende på ökade kostnader för teaterns reklamverksamhet. Det är framförallt programmen och annonseringen, som i förhållande till vad som förutsattes vid uppgörandet av staten dragit avsevärt ökade kostnader. Posten till övriga expenser har också överskridits med 83 168 kr. På inkomstsidan har recetterna blivit 12 803 kr. mindre än det i staten upptagna beloppet.

I framställningen om ytterligare medel för innevarande budgetår påpekar teatern att, även om vissa ändringar i de ursprungliga planerna för spelåret gjorts, ett överskridande av de anvisade medlen för extra personal och reklam är oundvikligt. Samtidigt beräknas vissa poster ej behöva utnyttjas i sin helhet, varför det sammanlagda medelstillskottet kan begränsas till 300 000 kr.

I sitt yttrande över Dramatiska teaterns framställningar tillstyrker *teater- och orkesterrådet* att de av teatern begärda tilläggsanslagen ställs till förfogande men understryker starkt vikten av att teatern vidtar åtgärder för att undvika att i fortsättningen överskridanden uppkommer på grund av sådana orsaker som denna gång. Av det gjorda överskridandet för budgetåret 1964/65 sammanhänger enligt rådets bedömning ca 940 000 kr. med vidgad verksamhet.

Departementschefen

Det bokslut för budgetåret 1964/65 som redovisats av Dramatiska teatern liksom det av teatern förutsedda utfallet för budgetåret 1965/66 utvisar överskridanden som dels är av den art att de bör kunna medges av Kungl. Maj:t, dels är sådana som bör underställas riksdagen för prövning. Vid en bedömning av det faktiska ekonomiska utfallet av teaterns verksamhet budgetåret 1964/65 samt det beräknade utfallet budgetåret 1965/66 är det uppenbart att teatern haft svårigheter att anpassa sig till den ordning som gäller för annan statlig eller statsunderstödd verksamhet. Jag vill här understryka att man vid konstruktionen av det nya bidragssystemet till teatern varit medveten om de svårigheter som föreligger när det gäller att beräkna den ekonomiska ramen för teaterverksamhet och anpassat systemet härefter. Sålunda har man bl. a. dels låtit teaterns verksamhet vara oberoende av variationerna i intäkterna, dels lämnat möjlighet för teatern att inom den fastställda utgiftsstaten överföra medel från en post till en annan, i vissa fall dock först efter medgivande av Kungl. Maj:t. Däremot har en förutsättning för konstruktionen varit att bortsett från vissa automatiskt verkande omständigheter den fastställda bidragsramen måste hållas. Jag vill i detta sammanhang erinra om att inkomsterna endast utgör en mindre del eller omkring 1/4 av utgifterna för verksamheten.

Som framgått av min nu lämnade redogörelse har teatern ännu icke lyckats anpassa sig till det nya bidragssystemet eftersom betydande överskridanden av sådan natur som ligger under teaterns direkta kontroll upp-

kommer under budgetåren 1964/66. Detta finner jag otillfredsställande och för framtiden måste det oeftergivliga kravet uppställas på teaterns verksamhet att denna planeras så att den ryms inom den av statsmakterna givna ekonomiska ramen.

Jag förordar att Kungl. Maj:t — utöver täckning för automatiska kostnadsökningar — skall äga medge att anslaget till bidrag till de kungl. teatern med hänsyn till de utgifter som redovisats av Dramatiska teatern för spelåret 1964/65 skall kunna belastas med ytterligare ett belopp av högst 974 000 kr. Ifrågavarande belopp kommer därvid att belasta innevarande budgetårs anslag till de kungl. teatern. Kungl. Maj:t bör vidare äga medge en merbelastning av anslaget med högst 300 000 kr. avseende beräknade kostnadsökningar av icke-automatisk natur under spelåret 1965/66. Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att godkänna vad jag i det föregående förordat angående bestridande av vissa kostnader vid Dramatiska teatern.

KAPITALBUDGETEN

Statens allmänna fastighetsfond

[2] 22. **Byggnadsarbeten vid universiteten och vissa högskolor.** Investeringsanslagen för universiteten och de till ecklesiastikdepartementet hörande högskolorna är sammanförda till ett gemensamt anslag, benämnt Byggnadsarbeten vid universiteten och vissa högskolor. Under denna anslagsrubrik har i riksstaten för innevarande budgetår uppförts ett investeringsanslag av 144 324 000 kr. till byggnadsarbeten vid universiteten, karolinska institutet, de tekniska högskolorna och gymnastiska centralinstitutet.

I skrivelse den 24 augusti 1965 har *byggnadsstyrelsen* bl. a. gjort framställning om anslag på tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1965/66.

Universitetet i Uppsala

Nybyggnader för medicinska fakulteten m. m.,
etapp I

Såsom redovisats i prop. 1962: 91 (s. 63) planeras erforderliga nybyggnader för de medicinskt teoretiska ämnena vid universitetet i Uppsala bli förlagda till det s. k. Artillerifältet.

Enligt riksdagens beslut i anledning av prop. 1965: 141 (SU 173, rskr 411) skall antalet nybörjarplatser i ifrågavarande ämnen i Uppsala ökas läs-

året 1966/67 med 20 till 110 och läsåret 1967/68 med ytterligare 86. Studerande som antas till de sistnämnda utbildningsplatserna skall erhålla propedeutisk och klinisk utbildning vid en ny medicinsk utbildningsenhet i Linköping under förutsättning att ett för staten godtagbart avtal kan träffas med vederbörande sjukvårdshuvudmän. I Uppsala skall utbildningen på detta stadium dimensioneras för 106 platser årligen.

Statsmakterna har vidare, med anledning av nämnda proposition, beslutat att farmaceutiska institutet skall flyttas till Uppsala och inordnas — tills vidare inom den organisatoriska ramen av en särskild fakultet — i Uppsala universitet. Intagningskapaciteten vid fakulteten skall ökas från 80 till 120 studerande per år. I propositionen (s. 191) anförde jag att vid utarbetandet av lokal- och utrustningsprogram för fakulteten borde undersökas alla möjligheter att genom integration mellan den farmaceutiska fakulteten, å ena sidan, samt de medicinska och matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna, å andra sidan, åstadkomma investerings- och driftrationaliseringar. Möjligheterna att organisatoriskt sammanföra närbesläktade ämnen vid berörda fakulteter i gemensamma institutioner borde härvid iakttas.

I prop. 1965: 104 (s. 35) redovisade jag att byggnadsstyrelsen lagt fram ett förslag till uppläggning av bebyggelsen på Artillerifältet i Uppsala samt huvudhandlingar för en första etapp av nybyggnaderna. Efter prövning av nämnda handlingar uppdrog Kungl. Maj:t genom beslut den 5 mars 1965 åt styrelsen att färdigställa bygghandlingar för den första etappen samt att därefter underställa ärendet Kungl. Maj:ts förnyade prövning. Vid den fortsatta projekteringen skulle alla möjligheter att begränsa kostnaderna undersökas. Särskilt borde beaktas att en viss begränsning av den föreslagna höga flexibiliteten borde kunna leda till kostnadsminskningar.

Byggnadsstyrelsen har numera redovisat att den nyssnämnda undersökningen i vissa delar utförts. Det har därvid visat sig möjligt att på några punkter begränsa kostnaderna. I syfte att alternativa utföranden skall kunna bedömas från funktionella, tekniska och ekonomiska synpunkter utförs f. n. ett provbygge. Därvid undersöks de faktorer som påverkar kostnaderna. Med ledning av de erfarenheter som kan vinnas bör det enligt styrelsen vara möjligt att ta ställning till bl. a. frågan om graden av flexibilitet.

Den första byggnadsetappen föreslås av styrelsen omfatta ca 12 570 m² rumsyta. I avvaktan på resultatet av pågående undersökningar har styrelsen uppskattat kostnaderna för etappen till 29 250 000 kr. enligt prisläget den 1 april 1965. Kostnaderna för erforderliga försörjningsåtgärder uppskattar styrelsen till 2 540 000 kr. enligt samma prisläge.

Lokalbehovet för de medicinska ämnena anatomi, histologi, medicinsk kemi, fysiologi, medicinsk fysik och farmakologi har lokal- och utrustningsprogramkommittén för universitetet i Uppsala beräknat till 16 680 m². Programkommittén har vidare framlagt förslag om dispositionen av ca 10 500 m² av de i den första etappen ingående lokalerna för nämnda ämnen.

Kommittén har sålunda föreslagit att samtliga lokaler för grundutbildningen — ca 3 850 m² — samt lokaler för högre utbildning och forskning i ämnena fysiologi, medicinsk fysik och farmakologi — ca 3 860 m² — skall ingå i etappen. Vidare har kommittén föreslagit att i förevarande etapp skall ingå gemensamma djurutrymmen om ca 1 470 m², gemensamma verkstäder om ca 750 m² samt fyra föreläsningssalar med en sammanlagd yta att ca 580 m². Av resterande ca 2 000 m² rumsyta åtgår enligt byggnadsstyrelsen ca 1 800 m² för omklädningsrum, skyddsrum m. fl. gemensamma ändamål.

Byggnadsstyrelsen räknar med att byggnadsarbetena skall kunna påbörjas i mars 1966. De första lokalerna beräknas kunna tas i bruk till höstterminen 1967 och etappen beräknas i sin helhet kunna färdigställas under 1968.

Universitetet i Umeå

Nybyggnad för bibliotek, samhällsvetenskap m. m.

Genom statsmakternas beslut i anledning av prop. 1964: 74 (s. 76, SU 94, rskr 214) finns fr. o. m. den 1 juli 1964 ett universitetsbibliotek inrättat i Umeå. Enligt ett med Umeå stad träffat avtal disponerar huvudbiblioteket provisoriska lokaler i stadsbibliotekets byggnad. Avtalet gäller till utgången av år 1968 eller den tidigare tidpunkt, då biblioteket inflyttar i nybyggnad på universitetsområdet.

1962 års umeåkommitté har utarbetat ett lokalprogram för universitetets huvudbibliotek jämte kurslitteraturbibliotek. Programmet upptar två skilda läsesalstyper, dels forskarläsesalar med 115 forskarplatser och utrymme för 200 000 volymer i öppna hyllor, dels kursläsesalar med 450 platser och utrymme för 15 000 volymer i öppna hyllor samt med närmagasin för ytterligare 5 000 volymer. Programmet upptar vidare ett slutet magasin med utrymme för 200 000 volymer.

1962 års umeåkommitté har vidare utarbetat lokalprogram för de samhällsvetenskapliga ämnena och den matematiska ämnesgruppen samt för socialhögskolan. Nämnda ämnen är liksom socialhögskolan f. n. inrymda i förhyrda lokaler.

Byggnadsstyrelsen har med skrivelse den 9 augusti 1965 redovisat s. k. förslagshandlingar för en nybyggnad bestående av tre sammanhängande byggnadsdelar för resp. bibliotek, hörsalar och institutionslokaler m. m. för socialhögskolan och nyssnämnda ämnen vid universitetet.

Kostnaden för nybyggnaden har uppskattats till 25 520 000 kr. enligt prisläget den 1 april 1965.

Biblioteksdelen, som omfattar en rumsyta av något över 6 500 m², har projekterats så att kurslitteraturbiblioteket och forskarbiblioteket resp. den centrala delen innehållande administrativa utrymmen, låneexpedition m. m. kan utbyggas oberoende av varandra. Vidare har vid projekteringen forskarplatserna samlats i ett enda stort rum som även rymmer kataloger, bibliografier m. m.

Biblioteksdelen förenas med den byggnadsdel som inrymmer institutionslokaler för icke-laborativa ämnen och för socialhögskolan genom en byggnadskropp, som inrymmer fyra hörsalar med, enligt lokalprogrammet, sammanlagt ca 500 platser samt två skrivsalar med vardera 80 platser och en yta av ca 600 m². Den för de icke-laborativa ämnena avsedda byggnadsdelen omfattar enligt byggnadsstyrelsen ca 7 700 m² rumsyta, varav för institutionslokaler ca 3 800 m², för seminarierum ca 1 700 m², för två skrivsalar med vardera 80 platser ca 600 m² och för kapprum, skyddsrum m. fl. gemensamma ändamål ca 1 600 m².

Byggnadsstyrelsen räknar med att byggnadsarbetena skall kunna påbörjas i mars 1966. Vissa undervisnings- och institutionslokaler beräknas kunna bli färdigställda till höstterminen 1967 och nybyggnaden i sin helhet under våren 1968.

Paviljongbyggnader

Enligt de riktlinjer för utbyggnaden av universitet och högskolor som beslutades av statsmakterna i anledning av prop. 1963: 172 (SU 212, rskr 405) förutsattes att antalet studerande i början av 1970-talet skulle uppgå till nära 83 000. För Umeås del skulle planeringen baseras på ett beräknat antal av 1 400 närvarande studerande i de matematisk-naturvetenskapliga och 1 000 i de samhällsvetenskapliga ämnena (jfr prop. 1963: 172 s. 277). Statsmakterna har numera i anledning av prop. 1965: 141 (SU 173, rskr 411) beslutit att man vid den fortsatta planeringen av ifrågavarande utbyggnad skall utgå från att det totala antalet studerande i början av 1970-talet kommer att vara ca 87 000. Jag anförde i nämnda proposition (s. 145), att utbyggnaden av den humanistiska och samhällsvetenskapliga utbildningen borde ske snabbare och i större omfattning i bl. a. Umeå än vad 1963 års universitets- och högskolekommitté räknat med. Nämnda kommitté hade i sina beräkningar utgått från 2 800 studerande i de filosofiska ämnena i Umeå i början av 1970-talet, varav i de humanistiska ämnena ca 400 (jfr prop. 1965: 141 s. 40).

Med skrivelse den 15 oktober 1965 överlämnade byggnadsstyrelsen till Kungl. Maj:t ett av lokal- och utrustningsprogramkommittén för universitetet och socialhögskolan i Umeå upprättat lokalprogram för vissa icke-laborativa ämnen vid universitetet. Enligt programkommittén är tillströmningen till Umeå universitet sådan att det år 1963 förutsatta studerandantalet av ca 2 400 kommer att uppnås väsentligt tidigare än vid 1970-talets början. Kommittén erinrade om att 1962 års umeåkommitté (SOU 1963: 76 s. 45) räknat med att antalet studerande vid den filosofiska fakulteten läsåret 1965/66 skulle vara ca 700 och läsåret 1966/67 ca 1 000 och framhöll att det nu kunde konstateras att umeåkommittén underskattat tillströmningen av studerande till Umeå under ifrågavarande läsår. Antalet närvarande studerande höstterminen 1965 angavs av programkommittén till 1 260 och beräknades uppgå till ca 2 300 höstterminen 1966. Enligt programkommittén

erfordras läsåret 1966/67 ett inte oväsentligt tillskott av lokaler om utbildningen i nytillkommande ämnen skall kunna påbörjas i enlighet med vad som beslutats i anledning av prop. 1964: 74 och om tillträdet till övriga ämnen inte skall behöva spärras. Det av kommittén med hänsyn härtill utarbetade lokalprogrammet upptar 2 000 m² programyta.

Byggnadsstyrelsen redovisade i sin nyssnämnda skrivelse två alternativa förslag till lösning av frågan hur ifrågavarande lokalbehov skulle kunna tillgodoses. Det ena alternativet, vilket styrelsen förordade, innebar att en permanent laboratoriebyggnad — en tredje etapp av det s. k. lu-blocket — skulle uppföras och övergångsvis utnyttjas för de ifrågavarande ämnena för att senare, när permanenta lokaler för dessa uppförts, kunna ianspråkta för laborativa naturvetenskapliga ämnen. Det andra alternativet innebar att provisoriska paviljongbyggnader skulle uppföras.

Sedan Kungl. Maj:t genom beslut den 29 oktober 1965 uppdragit åt byggnadsstyrelsen att utföra erforderligt fortsatt utrednings- och projekteringsarbete beträffande de nämnda två alternativen har styrelsen med skrivelse den 6 december 1965 redovisat resultatet av den anbefallda utredningen.

Den permanenta byggnaden föreslås av styrelsen innehålla ca 3 060 m² rumsyta. Kostnaden för byggnaden beräknar styrelsen till 5,1 milj. kr., vartill kommer kostnaderna för tillhörande försörjningsåtgärder som uppskattas till 80 000 kr. Enligt styrelsens förslag skall byggnaden först iordningställas på enklast möjliga sätt för icke-laborativa ämnen. Kostnaden för att senare ändra byggnaden för laborativa ämnen uppskattar styrelsen till 1,8 milj. kr. Styrelsen har vid sitt arbete utgått från de bygghandlingar som redan upprättats för de två första etapperna av lu-blocket. Då projekteringsarbetet med hänsyn härtill blir mycket begränsat räknar styrelsen med att byggnadsarbetena kan igångsättas i januari 1966 och att inflyttning i nybyggnaden kan ske successivt med början tidigast i november 1966.

För paviljongbyggnader — liknande dem som tidigare uppförts av Umeå stad och uthyrts till staten för universitetets behov — med en rumsyta av sammanlagt 2 000 m² uppskattar styrelsen kostnaderna till ca 2,5 milj. kr. Härtill kommer kostnader för erforderliga försörjningsåtgärder av ca 250 000 kr. Styrelsen räknar med att byggnadsarbetena skall kunna påbörjas omkring den 1 april 1966 och att inflyttning skall kunna ske successivt under hösten 1966. Vissa lokaler kan eventuellt tas i bruk redan vid höstterminens början.

Departementschefen

Som jag redovisat i det föregående har byggnadsstyrelsen framlagt förslag om utförande av en första etapp av planerade nybyggnader på Artillerifältet i Uppsala innehållande i huvudsak lokaler för medicinskt teoretiska ämnen vid Uppsala universitet. För att den av statsmakterna beslutade ökningen av

läkarutbildningen skall komma till stånd utan försening finner jag det angeläget att den ifrågavarande byggnadsetappen påbörjas snarast möjligt. En kostnadsram för etappen av 29 250 000 kr., vilket motsvarar den av byggnadsstyrelsen uppskattade kostnaden, bör därför uppföras i investeringsplanen för universitetet i Uppsala.

För att utbyggnaden av Umeå universitet skall kunna ske planenligt föreslår jag att en kostnadsram för nybyggnaden för bibliotek, samhällsvetenskap m. m., motsvarande den av byggnadsstyrelsen uppskattade kostnaden av 25 520 000 kr. uppförs i investeringsplanen för universitetet.

Enligt min mening bör en snabb utbyggnad av universitetet i överensstämmelse med statsmakternas beslut i anledning av prop. 1965: 141 (SU 173, rskr 411) i möjligaste mån underlättas. Jag har därför funnit det väsentligt att de lokalbehov som redovisats av lokal- och utrustningsprogramkommittén tillgodoses med största skyndsamhet. Jag föreslår därför att de av byggnadsstyrelsen redovisade paviljongbyggnaderna utförs.

Sedan erforderliga kompletterande program- och kostnadsutredningar utförts avser jag att i annat sammanhang föreslå Kungl. Maj:t att beträffande ifrågavarande tre byggnadsobjekt meddela erforderliga bestämmelser om utförande av arbetena samt om den slutliga kostnadsramen för objekten och lokaldispositionen m. m.

För de till resp. byggnadsobjekt hörande försörjningsåtgärderna har medel beräknats under de i berörda investeringsplaner uppförda kostnadsramarna för ändamålet.

Med hänvisning till vad jag i det föregående anfört bör i de under ifrågavarande anslag för budgetåret 1965/66 uppförda investeringsplanerna uppföras följande nya kostnadsramar beräknade enligt prisläget den 1 april 1965.

Universitetet i Uppsala

Nybyggnader för medicinska fakulteten m. m., etapp I 29 250 000

Universitetet i Umeå

Nybyggnad för bibliotek, samhällsvetenskap m. m. 25 520 000
Paviljongbyggnader 2 500 000

Jag förordar, att kostnaderna för ifrågavarande tre byggnadsobjekt innevarande budgetår får bestridas av tillgängliga medel under anslaget Byggnadsarbeten vid universiteten och vissa högskolor. För budgetåret 1965/66 har under anslaget anvisats i det närmaste 145 milj. kr. Då medelsreservationen vid budgetårets början uppgick till över 30 milj. kr. finns 175 milj.

kr. tillgängliga för byggnadsverksamheten vid universiteten och berörda högskolor. Med hänsyn till verksamhetens omfattning hittills under budgetåret räknar jag med att någon medelsanvisning på tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår inte kommer att erfordras. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att godkänna vad jag i det föregående förordat angående bestridande av kostnaderna för vissa nybyggnader vid universiteten i Uppsala och Umeå.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Gunilla Fenne

JORDBRUKSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 3 januari 1966.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, LUNDKVIST, GUSTAFSSON.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Holmqvist, anmäler här- efter under jordbruksdepartementets handläggning hörande ärenden angående utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 och an- för.

DRIFTBUDGETEN

Nionde huvudtiteln

C. Lantbrukets rationalisering och befrämjande av dess produktion, m. m.

[1] 11. Bidrag till produktionsbefrämjande åtgärder i Norrland m. m. På riksstaten för budgetåret 1965/66 är under förevarande rubrik uppfört ett reservationsanslag av 7 150 000 kr., varav 6 milj. kr. avser medel för sär- skild rationalisering.

Lantbruksstyrelsen föreslår, att på tilläggsstat för budgetåret 1965/66 an- visas 3 400 000 kr. för verksamheten med särskild rationalisering.

Styrelsen framhåller, att verksamheten i de fyra nordligaste länen och i Kopparbergs län ökat kraftigt under de senaste två åren. Viss brist på medel för bidrag rådde under senare delen av budgetåret 1964/65. För att verksam- heten inte helt skulle avstanna lät ifrågavarande lantbruksnämnder bevilja statsbidrag på 2, 2 milj. kr. under förutsättning att medel framdeles ställdes

till förfogande. Enligt uppgifter från lantbruksnämnderna kommer även under budgetåret 1965/66 att uppstå medelsbrist om inte anslaget förstärks. Behovet av ytterligare medel uppgår till 3,4 milj. kr.

Departementschefen

Under återopande av vad jag tidigare denna dag anfört vid min anmälan i statsverkspropositionen av nämnda anslag (prop. 1966: 1 bil. 11 s. 49) hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till produktionsbefrämjande åtgärder i Norrland m. m.* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kr.

D. Jordbruksprisreglering m. m. samt särskilt stöd åt vissa jordbruk

[2] 7. **Kostnader i samband med permanent skördeskadeskydd.** På riksstaten för budgetåret 1965/66 är under förevarande rubrik uppfört ett reservationsanslag av 19 765 000 kr., varav 4 765 000 kr. avser kostnader för skördeskadeskyddets administration.

Statistiska centralbyrån föreslår, att på tilläggsstat för budgetåret 1965/66 anvisas 135 000 kr.

Centralbyrån anför, att anslaget till skördeskadeskyddets administration har beräknats mot bakgrunden av kostnaden för att handlägga 50 000 skördeskadeanmälningar. Antalet anmälningar rörande 1965 års skörd uppgår emellertid till ca 85 000. Detta beräknar centralbyrån medföra en merkostnad av 75 000 kr. Vidare stiger personalkostnaderna med 50 000 kr. på grund av att ledarna för fältarbetet inom skyddet fått pensionsrätt och med 10 000 kr. till följd av att grupplivförsäkring införts för fältpersonalen.

Departementschefen

Mot centralbyråns beräkningar av medelsbehovet för merutgifter för att handlägga skördeskadeanmälningar och för vissa personalkostnader har jag inget att erinra. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Kostnader i samband med permanent skördeskadeskydd* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 135 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Statens affärsverksfonder

E. Domänverket

[3] 3 a. Byggnadsarbeten m. m. vid statens försöksgårdar. Efter förslag av Kungl. Maj:t i dels prop. 1960: 100 (s. 14), dels prop. 1962: 105 (s. 29) anvisade riksdagen på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1959/60 resp. budgetåret 1961/62 ett investeringsanslag av 300 000 kr. resp. 165 000 kr. till nybyggnad av den s. k. vindbron över Fyrisån på vägen mellan Ultuna och Kungsängen (JoU 1960: 24, rskr 214, JoU 1962: 19, rskr 343).

Styrelsen för lantbrukshögskolan (skr. 2/12 1965) hemställer, att ett belopp av 160 000 kr. ställs till högskolans förfogande för betalning av närmare angivna kostnader för ifrågavarande bro.

Styrelsen anför i huvudsak följande.

Lantbrukshögskolan träffade den 10 januari 1962 avtal med entreprenören enligt vilket avtal entreprenören åtog sig att för högskolans räkning uppföra bro över Fyrisån vid Ultuna med tillhörande ledverk, maskineri och signalanordning, allt i färdigt skick mot en betalning av 337 000 kr. Sedan Kungl. Maj:t medgett att ifrågavarande byggnadsarbete fick påbörjas igångsattes arbetet i slutet av januari 1962. Byggnadsarbetet avsynades den 16 november 1962 och förklarades godkänt i tekniskt avseende sedan vissa smärre justeringar utförts. Med skrivelse den 27 maj 1963 tillställde entreprenören lantbrukshögskolan en slutfaktura på 700 626: 16 kr. från vilket belopp skulle dras entreprenadsumman 337 000 kr. samt 35 000 kr., som utbetalats för vissa extraarbeten. Entreprenören krävde alltså högskolan på ett belopp av 328 626: 16 kr. samt meddelade att ärendet skulle hänskjutas till avgörande genom skiljedom om inte nämnda belopp utbetalades.

Den 29 oktober 1965 träffades mellan parterna förlikningsavtal, som för högskolans del skulle vara gällande under förutsättning av högskolans styrelses och Kungl. Maj:ts godkännande. Enligt detta avtal skall högskolan i ett för allt utge 130 000 kr. till entreprenören. För ränta på detta belopp, högskolans del av ersättning till skiljenämnden och ersättning till högskolans ombud beräknar styrelsen sammanlagt 30 000 kr. Styrelsen har godkänt avtalet.

Departementschefen

Det ytterligare belopp som högskolan enligt förlikningen har förbundit sig att utge avser ersättning till entreprenören för oförutsedda arbeten för spontning och pälning i åbottnen. Med hänsyn särskilt till att utgången

av ett skiljenämndsförfarande på grund av frågans invecklade beskaffenhet är oviss och till att kostnaden för bron inklusive nu begärda ersättning enligt vad jag inhämtat är lägre än flera av de ursprungligen avgivna anbudsbeloppen finner jag övervägande skäl tala för att mellanhavandet med entreprenören bör slutligt regleras genom förlikning av det innehåll högskolestyrelsen föreslagit. Medel för ifrågavarande ändamål bör anvisas på tilläggsstat för innevarande budgetår. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

till *Byggnadsarbeten m. m. vid statens försöksgårdar* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett investeringsanslag av 160 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Bo S. Hedström

HANDELSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 3 januari 1966.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, LUNDKVIST, GUSTAFSSON.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Lange, anmäler härefter under handelsdepartementets handläggning hörande ärenden angående utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 och anför.

DRIFTBUDGETEN

Tionde huvudtiteln

A. Handelsdepartementet

[1] 4. **Kommittéer m. m.** Med hänvisning till vad jag tidigare denna dag anfört vid anmälan av motsvarande anslag i statsverkspropositionen (bil. 12 s. 15) hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att till *Kommittéer m. m.* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 900 000 kr.

B. Industri, hantverk och handel

[2] 3. **Kommerskollegium: Befrämjande av landsbygdens elektrifiering.** Med hänvisning till vad jag tidigare denna dag anfört vid anmälan av motsvarande anslag i statsverkspropositionen (bil. 12 s. 19) hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att medge att under budgetåret 1965/66 bidrag för upp-
rustning av elektriska distributionsnät på landsbygden be-
viljas intill ett belopp av 7 600 000 kr. utöver hittills anvisa-
de medel.

KAPITALBUDGETEN

Fonden för förlag till statsverket

[3] 4. Dispositionsanslag för legodriften vid vissa staten tillhöriga gruvor i Västerbottens län m. m. Med hänvisning till vad jag tidigare denna dag an-
fört vid anmälan av motsvarande anslag i statsverkspropositionen (bil. 12
s. 199—200) bör på tilläggsstat för budgetåret 1965/66 under denna rubrik
tas upp ett anslag med 5 750 000 kr. Härav beräknas 2,5 milj. kr. för lego-
driften i Adak, 1,0 milj. kr. för Stekenjokk-projektet samt 2 250 000 kr. för
slutreglering av kostnaderna för vägen Klimpfjäll—Stekenjokk. Jag hem-
ställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Dispositionsanslag för legodriften vid vissa staten
tillhöriga gruvor i Västerbottens län m. m.* på tilläggsstat II
till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett investerings-
anslag av 5 750 000 kr.

Diverse kapitalfonder

Förrådsfonden för ekonomisk försvarsberedskap

[4] 4. Förrådsanläggningar m. m. Under denna rubrik har för innevarande
budgetår anvisats ett investeringsanslag av 7,4 milj. kr.

Med hänvisning till vad jag tidigare denna dag anfört vid anmälan av
motsvarande anslag i statsverkspropositionen (bil. 12 s. 201) hemställer
jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Förrådsanläggningar m. m.* på tilläggsstat II till
riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett investeringsan-
slag av 920 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av
statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans
Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Sven-Erik Skogfors

Bilaga 8

INRIKESDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 3 januari 1966.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, LUNDKVIST, GUSTAFSSON.

Chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Johansson, anmäler här-
efter under inrikesdepartementets handläggning hörande ärenden angående
utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 och anför.

DRIFTBUDGETEN

Elfte huvudtiteln

C. Arbetsmarknad m. m.

[1] 17. **Lokaliseringsbidrag.** Till detta ändamål har för budgetåret 1965/66 anvisats ett reservationsanslag av 60 milj. kr.

Arbetsmarknadsstyrelsen har i skrivelse den 24 september 1965 hemställt att, utöver vad som upptagits i riksstaten för budgetåret 1965/66, på tilläggsstat anvisas 40 milj. kr. till lokaliseringsbidrag och 50 milj. kr. till lokaliseringsslån.

Styrelsen anför, att de medel som står till förfogande visat sig otillräckliga för att tillgodose väntade realistiska önskemål om lokaliseringstöd. Därför bör en förhållandevis större del av det totalbelopp, som bestämts för femårsperioden den 1 juli 1965—den 30 juni 1970, disponeras under innevarande budgetår för att nå snabbast möjliga resultat med de lokaliseringspolitiska åtgärderna.

Departementschefen

Jag har tidigare denna dag vid anmälan i statsverkspropositionen av motsvarande anslag för budgetåret 1966/67 redovisat omfattningen av de ekonomiska stödåtgärder i lokaliseringpolitiskt syfte, som vidtagits under de fem första månaderna av innevarande budgetår. Av redogörelsen framgår att stort intresse föreligger för företagsetablering och utbyggnad inom norra stödområdet. På grund härav och av vissa andra anförda skäl har jag föreslagit, att bindande beslut om lokaliseringsstöd får meddelas under de första budgetåren av den fastställda femårsperioden till högre sammanlagda belopp än som anvisas under de anslag som tas upp för ändamålet. I enlighet härmed bör Kungl. Maj:t bemyndigas att under innevarande budgetår meddela beslut om lokaliseringsbidrag och lokaliseringslån med högre belopp än som anvisats på riksstaten för budgetåret 1965/66.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att under budgetåret 1965/66 bevilja lokaliseringsbidrag med högre belopp än som anvisats under reservationsanslaget Lokaliseringsbidrag för nämnda budgetår.

D. Bostadsbyggande m. m.

[2] 9. Bidrag till viss bostadsförbättringsverksamhet. Under denna rubrik har för innevarande budgetår anvisats ett förslagsanslag av 30 milj. kr. Riksdagen har medgivit, att beslut om räntefria förbättringslån får meddelas intill ett belopp av 60 milj. kr. under budgetåret 1965/66.

Under hänvisning till vad jag tidigare denna dag anført vid min anmälan i statsverkspropositionen av motsvarande anslag för nästa budgetår (bil. 13 s. 87) hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att medge att beslut om räntefria förbättringslån meddelas intill ett belopp av 80 000 000 kr. under budgetåret 1965/66.

KAPITALBUDGETEN**Statens utlåningsfonder**

[3] 13. Lånefonden för maskinanskaffning inom byggnadsindustrien. Under denna rubrik har för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag med ett formellt belopp av 1 000 kr.

Under hänvisning till vad jag tidigare denna dag anfört vid min anmälan i statsverkspropositionen av motsvarande anslag för nästa budgetår (bil. 13 s. 211) hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Lånefonden för maskinanskaffning inom byggnadsindustrien* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett investeringsanslag av 15 000 000 kr.

Fonden för låneunderstöd

[4] 16. **Lokaliseringslån.** Till detta ändamål har för budgetåret 1965/66 anvisats ett investeringsanslag av 100 milj. kr.

Under åberopande av vad jag anfört i det föregående vid min anmälan av medelsbehovet under anslaget Lokaliseringsbidrag (p. 1) hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att under budgetåret 1965/66 bevilja lokaliseringslån med högre belopp än som anvisats under investeringsanslaget Lokaliseringslån för nämnda budgetår.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Stina Wahlström

Förteckning
över av Kungl. Maj:ts hos riksdagen begärda anslag på tilläggsstat II
till riksstaten för budgetåret 1965/66

DRIFTBUDGETEN

A. Egentliga statsutgifter

IV. Försvarsdepartementet

G 1	Reglering av prisstegringar	150 000 000
G 5	Kostnader för projektilröjning på Järvafältet, <i>reservationsanslag</i>	150 000
		150 150 000

VI. Kommunikationsdepartementet

A 3	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i> , därav hälften att avräknas mot automobilskattemedlen	700 000
-----	--	---------

IX. Jordbruksdepartementet

C 11	Bidrag till produktionsbefrämjande åtgärder i Norrland m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 000 000
D 7	Kostnader i samband med permanent skördeskadeskydd, <i>reservationsanslag</i>	135 000
		1 135 000

X. Handelsdepartementet

A 4	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i>	900 000
	Säger för driftbudgeten	152 885 000

KAPITALBUDGETEN

Kapitalinvestering

I. Statens affärsverksfonder

E. Domänverket

Jordbruksdepartementet:

3 a Byggnadsarbeten m. m. vid statens försöksgårdar 160 000

III. Statens allmänna fastighetsfond

Socialdepartementet:

10 Utbyggande av karolinska sjukhuset 500 000

IV. Försvarets fonder

A. Försvarets fastighetsfond

Kasernbyggnaders delfond:

5 a Inlösen av soldathemsbyggnad vid Svea livgarde 220 000

Befästningars delfond:

12 a Flyttning av vissa förråd från Järvafältet 500 000

720 000

V. Statens utlåningsfonder

Inrikesdepartementet:

13 Lånefonden för maskinanskaffning inom byggnadsindustrien.. 15 000 000

VIII. Fonden för förlag till statsverket

Handelsdepartementet:

4 Dispositionsanslag för legodriften vid vissa staten tillhöriga gruvor i Västerbottens län m. m. 5 750 000

IX. Diverse kapitalfonder

Handelsdepartementet:

4 Förrådsfonden för ekonomisk försvarsberedskap: Förrådsanläggningar m. m. 920 000Säger för kapitalbudgeten **23 050 000**